

INTRODUCCIÓ

Les referències documentals de la festa de Moros i Cristians de Xixona es remunten al segle XVIII. No hi ha, però, cap estudi que analitze sistemàticament aquesta manifestació de la cultura valenciana des de l'angle de la història, la sociologia o l'antropologia llevat del capítol dedicat a Xixona en *Significados sociales de las fiestas de Moros y Cristianos* del malaurat Josep Lluís Bernabeu i Rico.

El llibre que ara teniu a les mans no pretén omplir eixe buit. Els nostres objectius són més modestos. És, si voleu, un primer pas per a trencar eixa inèrcia, eixa manca d'interés per la vessant cultural de la festa que només es cobreix en part gràcies a les diverses col·laboracions que es publiquen a la Revista Oficial de Festes.

La festa des de dins. La filà Marrocs de Xixona és un recull d'articles, entrevistes i reportatges que s'han escrit sobre la filà dels Marrocs a diferents mitjans de comunicació en els últims 50 anys. La singularitat d'alguns integrants de la filà i la seua longevitat *fester*a (el llibre inclou les memòries de dos *marrocs* en actiu amb més de 80 anys) han estat segurament el motiu de l'interés de molt diversos periodistes per conèixer més a fons aquests personatges i donar-los a conèixer als seus lectors com a elements representatius d'una manera d'entendre la festa, o de fer festa, que en si mateix, si bé es mira, ens descobreix una sèrie de trets característics: socials, econòmics o culturals, de la petita comunitat (però tan peculiar en alguns aspectes) que els ha generat: Xixona.

Siga com siga, tenim l'esperança que el llibre siga útil no solament per al xixonenc que no ix a la festa, sinó també, i principalment, per donar a conèixer la festa de Xixona als qui volen anar més enllà de la mera superficialitat d'unes desfilades i uns actes diversos, a vegades tan brillants i a vegades tan ingenus, o totes dues coses alhora; als qui intenten esbrinar què hi ha darrere de tot aquest cerimonial i quins són els ressorts emocionals que es disparen automàticament quan, un mes abans dels tres dies grans, el *dia del Senyal* ens avisa que s'ha iniciat el compte enrere d'un esdeveniment en què participa cada any quasi una cinquena part del cens local.

La festa des de dins és un llibre que han fet els Marrocs i que en bona part han escrit membres de la filà però que és perfectament assimilable a qualsevol altra filà de Xixona, atès que els Marrocs, com a col·lectiu *fester*, compartim els mateixos defectes o virtuts que puguen tenir els nostres companys de festa. En eixe sentit el llibre és, vertaderament, "la festa de Xixona des de dins", és la festa de Xixona en el seu conjunt la que es reflecteix en les seues pàgines. És el poble de Xixona a l'hora de fer festa.

Xixona, juliol 2001